

16°

Indoch

1345

MI SÁCH CHÍNH TRỊ

CHÍNH TRỊ VIÊN

TRONG QUÂN DỘI

(SOẠN TẠI CHIẾN KHU TRƯỚC NGÀY
19 - VIII - 1945)

mó'i

24, PHỐ BẮC-NINH — HÀ NỘI
1945

1345

LOAN EACH CHINA THE

THEY ARE WITH

THEY ARE WITH

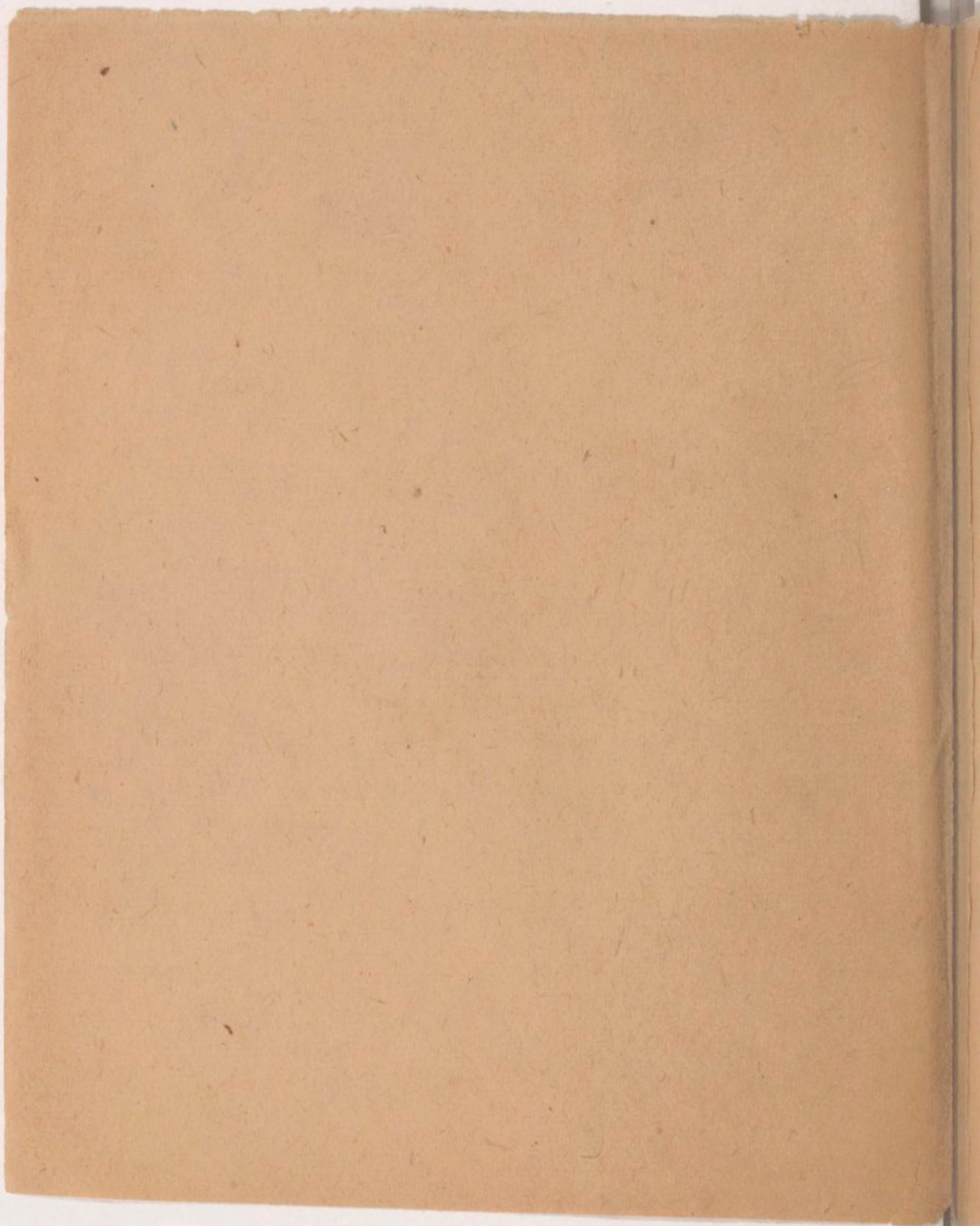
THEY ARE WITH

THEY ARE WITH

THEY ARE WITH

THEY ARE WITH

THEY ARE WITH

LỜI NÓI ĐẦU

Quân-sự không bao giờ có thể rời chính-trị. Trong quân-đội C. M. (Cách-Mạng) công-tác chính-trị không thể thiếu thốn, trái lại là một công-tác rất cần. Công-tác ấy do chính-trị viên, chính-trị bộ và chính-trị ủy-viên phụ-trách.

Quyển sách này nhóm góp kinh-nghệm của công-tác chính-trị trong quân-đội C. M. các nước, vạch rõ, nhiệm-vụ những yếu điểm và những phương-pháp của công-tác chính-trị, một cách dễ dàng và vắn tắt để giúp vào sự cần dùng khẩn cấp của cuộc chuẩn bị khởi nghĩa của chúng ta trong lúc này.

160 Indoch.
1345

THE END

CHƯƠNG I

Nhiệm-vụ của công-tác chính-trị

Nhiệm-vụ của công-tác chính-trị trong quân-đội giải-phóng kháng Pháp, kháng Nhật gồm ba mặt : một là đối với bộ-đội, hai là đối với nhân-dân, ba là đối với quân-dịch.

1. — *Đối với bộ-đội*

Bộ-đội C. M. lập ra để đánh Pháp, Nhật, muốn cho thắng thì cần có sức chiến-đấu. Nhiệm-vụ công-tác chính-trị là đúc nèn và nâng cao sức chiến-đấu của bộ-đội.

Sức chiến-dấu do ba điều này hợp lại: tinh-thần giác-ngộ của bộ-đội, năng-lực về quân-sự và kỹ-thuật, kỷ-luật sắt của bộ-đội. Công-tác chính-trị phải đào tạo cho bộ-đội được đầy đủ về ba điều ấy.

a) Phải làm cho bộ-đội hiểu con đường dân-tộc giải-phóng, hiểu rằng sông pha đánh Pháp, Nhật là nhiệm-vụ của mỗi một người dân, lại phải làm sao cho họ tin vì sao cuộc khởi nghĩa nhất định dù tạm thời có thất bại chẳng nữa cũng chỉ là thất bại một nơi, trong một lúc, rút cục thế nào chúng ta cũng thắng.

b) Phải dùng chính-trị mà giúp bộ-đội nâng cao năng lực quân-sự, năng lực kỹ-thuật. Nghĩa là giải-thích cho ai nấy đều ham muốn nghiên-cứu quân-sự, kỹ-thuật, hiểu rằng sự nghiên-cứu ấy rất cần thiết.

c) Phải dùng chính-trị mà rèn luyện

cho bộ-đội có một kỷ-luật sắt. Kỷ-luật sắt là một kỷ-luật rất nhiều người lính C. M. tự giác rằng kỷ-luật ấy là tốt, là cần và tự nguyện noi theo.

d) Rồi còn phải huấn-luyện cho bộ-đội biết cách công-tác đối với nhân-dân và quân địch.

2. — *Đối với nhân-dân*

Quân-đội C. M. là một bộ phận của nhân-dân, một phần giác-ngộ và dũng-cảm đứng lên dùng khí-giới mà bắn giết quân thù. Vì vậy quân với dân cũng như cá với nước, quân che chở dân, dân ủng-hộ quân. Nhiệm-vụ công-tác chính-trị là làm thế nào cho quân-đội C. M. giữ được cái quan-hệ mật-thiết ấy đối với nhân-dân.

3. — *Đối với quân-địch*

Tiêu diệt quân-địch có hai cách. Một là dùng khí-giới mà đánh, hai là dùng chính-trị cho tan rã. Nhiệm-vụ công-tác

chính-trị nhằm điều thứ hai này, dùng đủ mọi cách kéo bọn sĩ-quan hạ đẳng và quân lính, thứ nhất là những quân binh người Việt.

Xem đó thì biết nhiệm vụ công tác chính-trị quan trọng thế nào; một đội quân C. M. mạnh hay không, một phần là do sự luyện tập, do khí giới do kinh nghiệm đánh trận, mà phần lớn vẫn là do công tác chính-trị đúng hay sai, khá hay kém.

CHƯƠNG II

Công-tác chính-trị trong lúc động-viên

Khi cuộc khởi-nghĩa sắp phát động hay đã phát động, động-viên nhân dân tham gia vào quân C. M. là việc quan trọng và khó.

Khó là vì trình độ chính-trị lạc hậu của dân ta, vì cái tâm-lý sợ đi lính rất phổ biến trong dân chúng, vì còn có người chưa hiểu rõ khôi phục và bảo vệ tổ-quốc là nghĩa vụ của một người dân.

Muốn cho việc động viên có kết quả

tốt thì cần phải đánh đổ cái tâm lý ấy, cái tâm lý ta không cần, liều thân giết giặc, muốn vắng công việc gì đã có đoàn thể gánh vác. Cần phải làm cho quần chúng giác ngộ và giúp sức vào việc động-viên.

1. — *Chuẩn-bị động-viên thế nào.*

Trước hết lập ra một ban chỉ-huy. Ban ấy phụ trách một địa phương rộng hay hẹp tùy hoàn cảnh, nhưng thế nào cũng phải có người có oai tín được dân chúng tin cậy tham gia, có đại-biểu của chính-phủ nhân dân, đại-biểu của đoàn thể V. M., (Việt-Minh) đại-biểu của quân C. M. (lúc chưa khởi nghĩa thì có đại-biểu của đoàn-thể là đủ).

Ban ấy lo điều tra cho kỹ số người và hội, số người có thể đi lính bao nhiêu, số người ở trong tham gia sinh sản định chừng bao nhiêu, tinh thần quần chúng, thế lực phản động như thế nào, rồi theo

đó mà làm ra một bản kế hoạch động-viên thật rõ ràng, định số người và thời gian. Đồng thời ban ấy chuẩn bị những tài liệu tuyên-truyền cổ-động, như truyền đơn, tranh vẽ, kế hoạch tuyên-truyền bằng miệng, ca hát vân vân.

Sau đó chiêu tập các cán-bộ có thể giúp vào việc động viên đến khai hội, giải thích cho họ rằng động viên là cần như thế nào và kế hoạch động viên phải thi hành như thế nào. Rồi phân phối họ phải đi phụ trách từng vùng một.

2. — *Tuyên-truyền trong lúc động-viên*

Phải tuyên-truyền cho dân chúng ủng hộ việc động viên.

a) Tuyên-truyền phải chịu khó, lắm khi phải giúp việc cho người ta hay len lỏi vào những đám dân đang gặt cấy ở ngoài đồng mà tuyên truyền.

b) Tuyên truyền những gì. Nói cho ai
nấy đều rõ đi lính C. M. là nghĩa vụ của
người dân, là danh giá quang vinh như
thế nào, vạch rõ những cái lợi xa nếu
toàn dân được giải phóng, và những cái
lợi gần nếu quân C. M. ngày càng mạnh
đánh đâu được đó.

c) Dùng truyền đơn, tranh vẽ bằng
khẩu hiệu mà tuyên truyền cũng được.
Nhưng phần lớn nên dùng lời nói, cho
những đội tuyên-truyền đi làm mĩ-tinh,
diễn-thuyết, diễn-kịch, ca hát (có âm
nhạc càng hay).

3. — *Cách tổ-chức việc động-viên*

Tổ-chức việc động-viên cần phải cho
chu đáo.

a) Tất cả các hội cứu-quốc, các đội vũ-
trang, các đội tự-vệ, cho đến mỗi một
người quần chúng giác ngộ đều phải
giúp vào việc động-viên. Làm sao cho vợ

động viên chồng, con động viên cha, chị động viên em, dâu dậu cũng nô nức động viên, động viên.

b) Phải biết dùng những phần tử hăng hái mà kéo nhân dân. Đội viên tự-vệ chiến-đấu, cán bộ kiên quyết của V. M. nên xung phong ra lính để làm gương cho kẻ khác.

c) Các công-tác ấy cần thúc dục kiểm tra các cán-bộ phụ-trách, phải gửi báo cáo ngay cho ban chỉ-huy, ban này phải phái người đi kiểm tra các vùng.

d) Phần chống bọn phá hoại: đặt kế-hoạch chống mưu mô và lời lẽ nguy-hiềm của chúng.

4. — *Đối với gia-đình những người ra lính phải như thế nào ?*

Đối với những người ra lính và gia-đình của họ cần phải ưu-đãi. Đoàn-thể và chính phủ nên đặt ra, « quy tắc ưu-đãi quân-nhân và gia thuộc của họ ». Thí

dụ như người ra lính nếu bị thương, bị tật thì được giúp đỡ về sinh-hoạt, nếu hy-sinh tính-mệnh thì có tiền phụ-cấp cho cha mẹ và con.

Gia-đình những người lính C. M. thì được nhân-dân giúp đỡ cấy cấy, làm việc vất như gánh nước, hái củi hộ, chính phủ ban thưởng họ bằng giấy khen hay mẽ-day C. M..

Khi quân đội đóng một nơi nào, nên cho những người lính địa phương về thăm nhà. Lúc nào người nhà họ đến thăm thì nên hoan-ngênh đón tiếp, lại nên chiêu tập các gia thuộc đến khai hội để giảng giải cho biết nhiệm-vụ họ và đề nghị họ viết thư khuyến-khích binh sĩ.

5. — Công-tác lúc đến nơi tập hợp

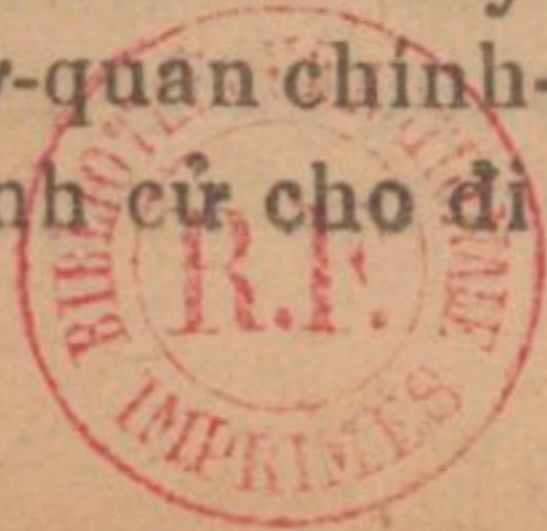
Lúc lính mới ra đi, phải cổ-động địa-phương hoan tống. Chú ý đến những vấn-đề lặt-vặt của họ và giúp họ giải-quyết. Lúc đi đường nên vận-động dân

chúng hoan-nghênh ủy-lạo, đến nơi thì bộ-đội cũ hoan nghênh lính mới cho dàng hoàng.

Sau đó dùng lời thuyết-phục về cách ăn ở tập-thể và kỷ-luật trong bộ-đội cho họ. Đồng thời nên giải-thích cho họ rõ vì sao C. M. cần lính mới, cho họ xem những thứ tự, truyền đơn binh tướng trước mặt trận gửi về hoan-nghênh, thuật lại cho nghe một vài cuộc đại thắng của quân C. M.. Rồi mở những cuộc vui có tính cách chính-trị, cần thì giúp họ viết thư về an ủi cho ở nhà và báo những tin thắng trận cho họ biết. Nhớ săn sóc việc cấp dưỡng, đừng để thiếu thốn quá, và việc vệ-sinh có bệnh thì phải chăm nom.

6. — Huấn-luyện bộ-đội mới

Theo quy tắc biến chế mà tổ-chức lính mới thành bộ-đội (du-kích hay chính-quy), đặt ra những cơ-quan chính-trị, cần thì cho vào một số lính cũ cho đi cán-bộ.

Rồi tổ-chức ra những ban phụ thuộc, ban văn-hóa, ban tranh-đấu chống nạn đào-ngũ (trốn).

Thế là bắt đầu huấn-luyện quân-sự lẫn chính-trị. Hết sức chú trọng kỷ-luật, trật tự, những tập quân căn cứ trong sinh-hoạt tập-thể.

Người phụ-trách huấn-luyện phải rõ năng lực, tính nết, lai lịch người lính mới rồi làm báo cáo cho cấp trên.

Tập cho lính mới biết tiếp cận nhân-dân, làm cho nhân-dân vui lòng ủng-hộ. Tổ-chức ngay ban tranh-đấu chống nạn đào-ngũ, lúc thường thì giải-thích, lúc xảy ra việc thì phản đối đặc biệt, đề ngăn cấm, truy nã, bắt được thì đem ra công-khai phân-sử.

Việc cấp dưỡng, vệ-sinh cùng những cuộc mua vui có tính chất văn-hóa, chính-trị bao giờ cũng nên chú ý.

Huấn luyện sắp xong là dự-bị cho lính mới đủ tinh-thần ra mặt trận, khai lợi

các cán-bộ và phần-tử dũng-cảm kiên-quyết đề đặt kế-hoạch cho họ kéo số đông. Khuyến những gia-đình mô phạm viết thơ khuyến-khích binh lính.

7. — *Lên đường ra mặt trận*

Trước khi ra đi tổ chức một cuộc đại hội rất long trọng, vừa hoan tống vừa ủy lạo ; có đại-biểu của cấp trên, đại-biểu các gia-đình mô phạm đến tham gia, đại biểu các binh tướng ngoài mặt trận. Cuộc hội-ng nghị phải náo nhiệt, làm sao cho ai nấy cũng đầy một chí lớn giết giặc không sợ nguy, không sợ chết.

Rồi phái một đội nhỏ đi trước, gồm những nhân viên chính-trị và nhân viên cấp dưỡng. Họ phụ trách điều tra tình hình, có đông nhân dân đón tiếp ủy lạo (nước trà, bánh, rượu, cháo vân vân), đặt dọc đường nhất là những nơi qua sông hay lên giốc, đội ca hát đội hô khẩu hiệu v. v...

Dọc đường lúc nào làm được là tổ-chức những cuộc vui, lúc đến thì khai hội kiểm-điểm.

Có mấy điều cần phải nhắc lại mãi là chú ý phòng không, phòng độc (lúc xảy ra tai nạn thì đối phó gấp) việc cấp dưỡng vệ-sinh, việc đào ngũ, nhất là lúc ra đi và lúc đến. Tổ-chức một đội cứu thương có một số cáng hay văng cùng một ít lương thực thuốc thang, để thu dụng và săn sóc những người đi không kịp hay bị đau ốm.

Những điều nói trên, theo hoàn-cảnh mà làm, có khi vì phạm vi khu du-kích còn hẹp, hay cần phải giữ gìn bí-mật, nhiều điều không thể làm được.

CHƯƠNG III

Giáo-dục chính-trị và văn-hóa

Để nâng cao trình-độ văn-hóa và chính-trị của quân đội, vấn-đề giáo-dục cần phải giải-quyết cho chu-đáo. Đó là một đặc-điểm của quân C. M.

1. — *Giáo-dục chính-trị*

Cần có một nội-dụng đầy đủ mà không rườm rà và dùng những phương-pháp thích-hợp với hoàn-cảnh.

a) *Nội dung.* — Có thể phác qua như thế này :

1) *Lý-luận dân-tộc giải-phóng :*

— Tình hình kinh-tế và chính-trị nước Việt-Nam.

— Lịch-sử vong quốc.

— Lịch-sử cách-mệnh.

— Con đường dân-tộc giải-phóng, mặt trận thống-nhất các dân-tộc Việt-Nam kháng Pháp kháng Nhật, Đoàn-thể V. M. (điều-lệ, chương-trình.) Những vấn-đề quan-trọng, những cuộc khởi nghĩa.

Sức địch và sức ta. Những điều-kiện thắng-lợi, vì sao ta nhất định thắng-lợi.

2) *Gương cứu-quốc :*

— Dân-tộc anh-hùng đời trước: Trưng-vương, Lý Thường-Kiệt, Trần Hưng-Đạo, Lê-Lợi, Quang-Trung.

— Dân-tộc anh-hùng đời nay: Đề-Thám, Tán-Thuật, Phan Đình-Phùng, Lương Ngọc-Quyến và Đội Cấn, hai ông Phan, Trần-Phú v. v...

3) *Tình-hình quốc-tế.*

4) *Binh-linh với cách-mạng :*

— Địa vị của binh-linh trong lịch-sử C. M. nước ta.

— Các trận đánh Pháp có tiếng.

— Quan hệ giữa đội quân C. M. và nhân dân.

— Mỗi một người lính C. M. là người cán bộ tuyên truyền, tổ-chức quân lính. Thường thức về quân địch và công-tác chính-trị đối với quân địch.

— Tư-cách người lính C. M.

5) *Một vài vấn-đề khác cần-thiết :*

— Tác-dụng của kỹ-thuật trong lúc chiến tranh giải phóng.

— Vũ khí luận sai lầm chỗ nào (theo thuyết ấy có vũ khí tốt mới có thể đánh thắng được và chỉ có vũ khí là đủ).

— Tác-dụng của dũng-cảm cá nhân.

— Vì sao cần phải nghiên-cứu kỹ-thuật.

- Biết tiếc thuốc đạn, biết yêu vũ-khí.
- Thế nào là lấy sự hy-sinh chờ đợi sự thắng lợi to.

6) *Thường-thức về :*

- Phòng-không phòng-độc.
- Vệ-sinh cứu bọc.
- Khoa-học.
- Pháp-luật của nhân-dân.

b) *Phương-pháp.* — Có thể dùng những cách sau này :

1) Một lớp chính-trị trong lúc tạm đóng một nơi chưa ra mặt trận. Lúc hành-quân một ngày không quá 30 cây số cũng có thể mở lớp chính-trị. Giờ dậy chính-trị cũng ngang giờ dậy quân-sự.

2) Khai hội thảo-luận chính-trị trong tiểu đội, trung đội, hay ban bài, cuộc thảo-luận do chính-trị viên hay đội-trưởng chỉ-huy.

3) Huấn-thị (thượng cấp diễn giảng) hay báo-cáo chính-trị, trong những cuộc

đại-hội khá đông, từ đại-đội hay liên-dinh trở lên.

4) Mở những ban chính-trị riêng cho các bộ.

5) Ngoài ra có thể dùng những hình-thức giản tiện, như tổ-chức những cuộc diễn-giảng, cuộc văn-đáp v. v...

2. — *Giáo-dục văn-hóa*

Có những việc này :

1) Dạy quốc-ngữ : Dùng những bản A. B. C. bằng gỗ hay tre, còn bút thì dùng bằng gỗ, viết xuống đất hay xuống ván.

2) Ra bích báo nghĩa là báo dán lên tường. Nên chọn người có năng-lực lập ra một ban bích-báo, mỗi lần đề ra một vấn-đề trung-tâm để cho tất cả thảo-luận và viết bài báo ấy, lo việc thu bài, chữa bài và viết bài.

3) Tổ-chức những cuộc vui có tính-chất văn-hóa, như ngâm thơ, diễn kịch, nhạc, kể truyện đời xưa v. v...

CHƯƠNG IV

Làm thế nào mà củng-cố bộ-đội

Khi bộ-đội đã huấn-luyện xong, đã ra mặt trận, hay là khi bộ-đội mới sát nhập vào bộ-đội cũ rồi, thì vấn-đề củng-cố đặt ra một cách khác. Ấy là củng-cố toàn thể bộ-đội, làm cho bộ-đội ấy vững vàng, chứ không phải là củng-cố qua loa một bộ phận lính mới.

Củng-cố bộ-đội, cần phải làm cho lính mới, *lính cũ phải đều hòa với nhau* ; về số lượng thì làm số người không dám bớt, về mặt chất lượng thì làm sao nâng cao

tinh-thần chính-trị, tinh-thần đoàn-kết, năng-lực về kỹ-thuật. Còn một vấn-đề rất quan-trọng là sự đoàn-kết giữa cán-bộ, trong bộ-đội. Sau hết, phải chống lại tuyên-truyền của quân-địch. Chúng ta lần lượt bàn vấn-đề trên.

1. — Củng-cố lính mới

Muốn cho bộ-đội được đều nhau, thì phải ra sức làm cho lính mới tiến chóng, tiến cho kịp lính cũ. Lúc họ mới đến, một đại-hội hoan-ngênh úy lạo, lính cũ có thể nhịn thức ăn một hai bữa, hay cùng nhau đi hái rau bắt cá, để chuẩn-bị hoan-ngênh lính mới, có thể cùng nhau dọn gia rơm, chịu đi chân không hay mặc áo rách, mà bỏ ra một đôi tất, một đôi áo để úy lạo lính mới.

Sau khi đã gây tinh-thần thân-ái với nhau, lính cũ phải giúp lính mới theo trật-tự kỷ-luật, giúp họ tiến về chính-trị

và văn-hóa, khéo dùng những người cương-quyết trong đám lính mới mà lôi kéo số đông. Cách quản-lý lính mới phải cần-thận, nên dùng lời thuyết-phục, lời dạy-giỗ nhiều hơn, lại nên đề ý đến sinh-hoạt vật-chất của họ.

2. — *Củng-cố về số lượng của họ*

Muốn cho số người trong bộ-đội của họ khỏi giảm sút, thì phải tranh-đấu chống nạn đào-ngũ và chống tật bệnh.

1) *Chống nạn đào-ngũ* : Cốt là dùng giáo-dục chính-trị, làm cho người lính C. M. hiểu đào-ngũ là một cái tội và một cái nhục. Hay đào-ngũ nhất là người kém giác-ngộ, họ đào-ngũ thường về vấn-đề sinh-hoạt khổ sở, hay vì họ có những vấn-đề lặt vặt không thể giải-quyết được. Vì vậy nên ra sức giáo-dục cho những binh lính lạc-hậu, kiểm tra luôn việc quản-lý và chú ý những việc vặt của một người để giúp họ giải-quyết.

Đối với những phần-tử có ý trốn, một mặt kéo, một mặt đề phòng.

Lúc xảy ra đào-ngũ thì đối phó triệt-đề. Trong bộ-đội nên tổ-chức ra những ban lúc thường thì phụ trách xem xét và chinh thám (không nên do thám vật, phải giữ oai tín) lúc có việc thì phụ trách đối phó. Lại còn có đội truy-nã, ăn mặc áo quần thường, đội « ngăn-cản » canh, gác các đường xá. Nên nhờ nhân-dân, nhờ các hội cứu-quốc và chính-phủ hậu phương giúp sức.

2) *Chống tật-bệnh* : thì có hai cách đề-phòng và trị-chữa. Đề-phòng bằng cách dạy vệ-sinh cho bộ-đội, tập cho họ ăn ở sạch sẽ, không bao giờ vì lười biếng mà nhãng bỏ vệ-sinh. Đề-phòng như thế làm giảm bệnh tật một phần lớn.

Việc trị-chữa phải gia công, bồi-chữa, làm sao người ốm chóng hồi-phục và chóng trở ra mặt trận. Phải thú thật là

không dễ dàng gì, nhất là những thứ thuốc rễ cây, lá cây thì không hiệu-nghiệm. Còn những thứ thuốc bào-chế thì thiếu thốn

3 — *Củng-cố tinh-thần chinh-trị*

Chúng ta cần phải giữ vững tinh-thần chiến-dấu của bộ-đội. Lúc thường thì đã có giáo-dục chính-trị, lúc biến thì phải giải thích cho kịp thời (như lúc bị thua trận, công tác khó khăn, vật chất khổ sở, hành quân mệt nhọc quá vùn... vùn...)

Giải thích thế nào? Nguyên-tắc là nên làm cho biết phân-biệt, cho biết cái xa và cái gần, cái lớn và cái nhỏ. Cái xa là thế nào chúng ta cũng thắng, cái lớn là hạnh-phúc tự-do của toàn quốc. Còn thua trận, khó khăn là cái lước mắt, cái nhỏ nhất thời, ta có gan chịu đựng thì sẽ không có ảnh hưởng gì cả.

Nên vạch rõ sự giải-phóng cho toàn dân là vô cùng vĩ-đại, phải lấy cái gian lao nguy-hiểm mà gây dựng nên.

Tránh cái lối giải thích cặn kẽ, câu lấy cái hăng hái trong nhất thời mà chuộc lấy cái chán nản về sau, thí dụ như hẹn khởi-nghĩa trong thắng lợi, bảo đường đi chỉ còn vài quả núi nữa là hết (kỳ thực còn mấy chục cây số), bảo không nên sợ tàu bay vì tàu ấy xấu ném bom chẳng ăn thua gì.

Giải thích chỉ có hiệu qua đối với phần tử sai lầm tạm thời. Còn đối với bọn trụy lạc, hẳn phải dùng pháp luật mà đối phó, nhưng phải cân nhắc cẩn thận.

4. — *Củng-cố sự đoàn-kết trong bộ-đội*

Bộ-đội phải đoàn-kết thật bền chặt, là vì toàn thể bộ-đội từ quân đến binh ai nấy cùng một lòng vì dân vì nước, hy sinh tính-mệnh để đánh đuổi Pháp, Nhật. Sự đoàn kết ấy có mấy điều chính là quân binh nhất trí, toàn thể thân ái và trọng kỷ luật.

1) *Quân binh phải nhất trí*: Binh lính phải kính trọng và phục tùng quan, quan phải kiêng nể và ái hộ binh. Quan quân phải bình sĩ trong một trường hợp nào, lương bổng, cho ăn không khác nhau quá. Còn quân-đội thì *dân chủ hóa* trong phạm vi nào không trái với nguyên-tắc dân-chủ tập trung trong quân-đội như về kinh-tế phải có báo cáo công khai, về việc điều động người, việc thăng thưởng trừng phạt cũng nên công bố lý-do, binh sĩ có quyền thảo luận đề nghị trong một hạn độ nào. Một-mặt nữa cần phải cải lương cách đối đãi với binh lính, không được chửi mắng đánh đập, đồng thời phải đề cao oai-tín của quan chỉ-huy.

2) *Toàn thể phải thân-ái với nhau*: Phải thương yêu nhau, giúp đỡ lẫn nhau khuyến khích nhau, giúp nhau học tập tiến bộ.

3) *Toàn thể phải theo kỷ-luật sắt của đội*: Không nên phân biệt quan hay binh.

Quan chỉ-huy phải theo kỷ-luật trước ai hết, phải làm mò-phạm cho bộ-bội.

4) *Nâng cao năng-lực kỹ-thuật cho bộ-đội*: Tuyên-truyền cho quân lính ham thích kỹ-thuật cho các bộ, gây nên tinh thần đua tranh nghiên-cứu. Nên lợi-dụng lúc hành quân, lúc ra trận mà dạy kỹ-thuật cho bộ-đội.

5. — *Rút chặt sự đo in-kết giữa cán-bộ*

Làm thế nào mà gây sự đoàn-kết giữa cán-bộ, làm cho tất cả đều nô-nức tiến tới gánh vác việc kháng chiến và làm cho chọn công mình phụ trách.

Chỉ có một cách là phải có một chính sách cán-bộ đúng. Chính-sách ấy dựa vào sự hiểu biết đúng về trình-độ chính-trị năng lực, công tác, tư cách cá nhân, ưu điểm và khuyết điểm của mỗi một cán-bộ. Rồi cán-sự vào nhận thức ấy mà dùng cán-bộ cho đúng, điều đồng thể nào cho hợp năng lực, làm cho ai nấy

đều có thể phát triển những thiên tài sẵn của mình. •

Quan chỉ-huy bao giờ cũng lắng nghe những ý kiến của cán-bộ và phải yêu chuộng cán-bộ. Đối với những hành vi truy lạc của người cán-bộ xấu thì trước hết phải dùng oai lực chính-trị mà khắc phục đã, sau mới dùng đến pháp luật của bộ-đội.

6. — *Chống tuyên-truyền của Địch*

Địch nhân có thể dùng lời lừa gạt, dùng nội gian để làm cho bộ-đội ta tan rã. Vì vậy chúng ta cần chống lại, gỡ mặt nạ những lời chính phô của quân địch, lại phải đặt cơ quan trinh-thám bí mật để phổ giác âm mưu hành động của bọn nội-gian mà đối phó cho kịp thời.

CHƯƠNG V

Công-tác chính-trị trong lúc đánh nhau

Lúc đánh, vì tinh-thần bộ-đội ta còn thấy kém và không đều cho nên gặp lúc nguy hiểm rất dễ đâm ra bạo động. Vì vậy lúc ấy công-tác chính-trị lại cần hơn lúc thường.

1. — *Những điều chỉnh của công-tác chính-trị trong lúc đánh nhau*

Công-tác chính-trị lúc đánh nhau là để nâng cao tinh-thần chiến-đấu lên đến tột bậc và giữ vững tinh-thần ấy, mặc dầu khó-khăn nguy-hiểm hay thua trận.

a) Muốn được thế phải làm công-tác giải thích cho thích hợp và kịp thời. Thích hợp với mỗi một lúc tiến công xung phong thì ra khẩu hiệu khác nhau như « Anh-dũng xung-phong ! Liều thân giết giặc ! »

« Tiêu diệt bộ-đội ! » « Nhắm cho trúng, giết cho nhiều ! » v.v...

Giải thích phải cho hợp thời, và dù sao sớm vẫn cho là chậm.

Cần giải thích cho quân binh rõ tranh dành nhau sắp đến, quan trọng thế nào, đem sức mình và sức địch mà so sánh và vạch rõ những điều kiện thắng bại như thế nào. Không nên khoa trương lực lượng mình. Cần nâng cao tinh-thần kỷ-luật ấy : mệnh lệnh là phải thi hành mặc dầu khó khăn, dù trong lúc bom nổ đạn rơi cũng vậy. Cần giảng cho bộ-đội rõ kỹ-thuật của quân địch, những tác-dụng của kỹ-thuật ấy và cách đề phòng hay chống lại như thế nào, không nên dấu

điểm những yếu-điểm của quân dịch về kỹ-thuật.

b) Ngoài công việc giải thích phải chú trọng việc cấp dưỡng và cứu hộ.

Đặc biệt huấn-luyện cho bộ-đội cấp-dưỡng cho mười phần nỗ lực, vì những sự thiếu thốn và nết nhọc rất ảnh-hưởng đến tinh-thần chiến-đấu.

Việc cấp cứu trọng thương phải chu đáo, kẻ bị thương phải cho cứu hộ ngay. Kẻ bị tử trận phải xem xét thân cho kỹ, cho chôn cất ngay, rồi tổ chức truy-điệu.

c) Quan chỉ-huy và nhân viên chính-trị, phải làm mô-phạm trong lúc đánh nhau những hành-vi mô-phạm ấy có ảnh hưởng lớn hơn lời lẽ tuyên-truyền.

2. — Công-tác chính-trị lúc hành quân và lúc đóng trại

Giải thích cho binh sĩ biết giữ bí-mật về phương-hướng và kế-hoạch của bộ-đội, biết chuẩn-bị đồ đạc sẵn sàng và

nhanh-chóng lúc ra đi, biết giữ thái-độ tốt đối với dân ở dọc đường và nơi đóng trại.

Dọc đường công-tác chính-trị dùng những hình-thức nhẹ như ca-hát, kể chuyện đời xưa, ra câu đối, ba bốn người cùng thảo-luận lúc nghỉ, đọc báo, giảng báo, đọc chữ đến chỗ đóng trại; nếu không mệt lắm thì dạy chính-trị một hai giờ, mở cuộc vấn đáp chính-trị hay khai hội kiểm-điểm. Nên nhân lúc đi đường mà thúc tập quân-sự, như lợi dụng địa hình, diễn tập phòng-không, trinh-thám v. v... Nếu bộ-đội đi qua nhà các binh-sĩ thì chú ý tranh đấu chống đào-ngũ, đề ra những khẩu-hiệu như «chưa đánh đuổi được Tây, Nhật quyết không bỏ về nhà!» Người lính C. M. không thêm quấy-luyện mà theo không kịp bộ-đội. Hành quân chó nên đi nhanh quá, nên có đông người khỏe mang gánh hộ cho người yếu, nhất là lúc trời mưa leo

núi, các nhân-viên chỉ-huy phải làm mô-
phạm, không nên phàn nàn một lời nào.

3. — Công-tác chính-trị lúc phải người đi canh-gác và trinh-sát

Người lính phụ-trách trinh-sát nên
chọn người chắc-chắn trấn-tĩnh và huấn-
luyện cho kỹ. Giảng cho họ hiểu nhiệm-
vụ của họ, biết dũng-cảm nhanh-nhẹn
có gan và có kế-hoạch len lỏi vào quân
địch mà bắt trinh-sát của địch biết báo
cáo cho đích sắc và nhanh, biết giữ gìn
bí mật. Nên mang theo tài-liệu tuyên-
truyền, nếu cần thì phải cán-bộ chính-trị
có năng-lực cùng đi, như đi trinh sát tình
hình nhân-dân nơi bộ quân-địch v. v...

Canh gác là để đề-phòng quân địch
đến tập kích, để ngăn-cản và bắt trinh-
sát của địch, hay là ngăn quân địch đề
cho đại-đội rút lui. Lúc bộ-đội sắp tiến
công thì việc canh-gác chẳng có gì khó.

Khó nhất là lúc bộ-đội đã bị nhứt hay bị đánh đuổi rất cần giải-thích cho những quan lính phụ trách canh gác hiểu rõ nhiệm-vụ mình, hết sức chịu khó tỉnh táo, gặp trinh-sát địch là phải bắt hay giết, nó đầu hàng là phải cẩn thận kéo bị mưu, gặp bộ-đội địch là phải liều thân chống lại.

4. — Công-lác chính-trị lúc tiến quân

Lúc sắp tiến công nên khai hội-ng nghị cán bộ hay toàn thể hội-ng nghị mà nói rõ ý nghĩa cuộc tiến công và vạch những điều-kiện thắng-lợi. Cổ-động cho bộ-đội lúc ra trận hành-động, phải nhanh chóng, lại phải phong-tỏa bí-mật đến tột bậc, làm sao cho quân địch không ngờ thì đã bị đánh úp.

Lúc quân địch tưởng là quân du-kích ít ỏi thì lại vấp phải một trở-lực mạnh. Lúc xuất phát nêu ra những khẩu-hiệu

thật kêu «Giết sạch bộ-đội X!», «Một viên đạn một hăng Tày!», «Bắt sống thẳng quan tư X!» v. v...

Dạy cho ai nấy biết đối phó với tù binh.

Phải cồ-động thương binh hết sức dũng cảm không nên rên-rỉ, còn cầm nổi khẩu súng là còn xông tới giết giặc. Ra trận đánh thẳng là truyền tin đi ngay, nhưng không bao giờ nên khoách-đại. Lúc đã thắng là cố đục quân-đội ra sức đuổi theo mà tiêu-diệt quân thù cho sạch, dù mỗi một thể nào cũng vậy.

5. — *Công-tác chính-trị lúc phòng ngự*

Bộ-đội phụ trách việc phòng ngự chịu đựng sự tiến công của quân địch cho nên công-tác chính-trị khó khăn hơn. Phải nói rõ cho bộ-đội có phòng ngự mới tiến công được, phòng ngự để kiểm chế một bộ-phận quân địch, để cho nơi khác quân ta tiến công, hoặc để kéo dài thời gian đợi bộ-đội mới đến rồi hãy tiến

công, hoặc để che chở cho bộ-đội rút lui để sau này có thể tổ-chức cuộc tiến công mới. Phòng nấp cơ mật, hay là chịu đựng sự tiến công của quân địch, nhưng cũng cố mặt lợi khí, như bộ-đội ta thuộc địa hình hơn và lại ta có thể dùng ít sức mà thắng quân địch đông. Nêu cao tinh-thần kỷ-luật. Kỷ-luật là thần thánh không thể vì một lẽ gì mà không theo được. Đem những cuộc phản ngữ ra mà tuyên-truyền. Lúc quân địch xung-phong hay là dùng kỹ-thuật mà tàn sát hàng-ngũ ta là lúc công-tác chính-trị rất khó. Trong những lúc cấp bách ấy chính-trị viên phải làm mô-phạm, lắm lúc chỉ nhờ chính-trị viên cương-quyết, trơ gan trước mưa đạn của quân địch mà giữ vững được tinh-thần bộ-đội.

Khẩu-hiệu phải tùy hoàn cảnh mà đề ra cho hợp. Lúc thường thì «Giữ trận địa đến cùng», «Chết cũng không lùi!», «Một chống mười!»

Lúc bị tiến công tợn thì « Thề chết giữ trận địa ! », « Quyết không hoảng hốt ! », « Chết không đầu hàng ! », « Hy-sinh đến giọt máu cuối cùng ! »

Hình-thức công-tác chính-trị có thể đi từ những câu khẩu-hiệu vắn tắt đến những cuộc hội-ng nghị rộng, diễn giảng, diễn kịch, âm-nhạc ca hát v..v... nhất là trong lúc phòng ngự kéo dài.

Trong lúc phòng ngự phải đề-phòng sự tuyên-truyền phá-hoại của quân địch. Nếu có truyền-đơn của địch thì không bao giờ nên dấu diếm, trái lại phải công bố cho mọi người xem, rồi giải-thích công khai.

6. — Công-tác chính-trị lúc thoái lui

Lúc thoái lui công-tác chính-trị khó khăn hơn lúc nào hết. Có mệnh-lệnh rút lui là phải giải thích lý-do ngay. Chống lại sự hoảng-hốt thì quan chỉ-huy và chính-trị viên phải trầm-tĩnh. Chống lại

sự hỗn-loạn thì phải làm gương trật-tự và có khi phải trừng-trị bọn làm rối. Chống lại những tin đồn nhảm thì nêu ra khẩu-hiệu « Phao tin bậy là làm tay sai cho quân thù. » Cấm không được vất vũ-khí và ra sức tranh đấu, chống nạn đào-ngũ, hợp sức với nhân-dân, nếu trốn thì trừng-trị thủ-phạm.

Phải nhớ rằng các bộ-đội vệ-sinh, cứu-hộ, cấp-dưỡng v..v... không có kinh-nghiệm quân-sự cho nên càng phải chú-ý giúp đỡ trật-tự trong lúc rút lui. Lúc đã thoát khỏi vòng truy-nã của quân địch thì khai hội giải-thích kiểm-diểm, rồi bắt đầu chỉnh-đốn hàng-ngũ lại. Sau đó bước vào lối hành quân thường.

7. — Công-tác chính-trị sau khi đánh

Khi đã đánh xong một trận thì làm ngay những việc sau này :

a) Dù thắng, dù bại, phải khai hội giải thích nguyên-nhân và rút kinh-nghiệm.

Cơ-quan chính-trị phải khai hội-ng nghị khuếch-đại để kiểm-điểm công-tác.

b) Phải úy-lạo quân binh về tinh-thần và vật-chất. Chú-trọng những bộ-đội bị tổn thất to. Việc ban thưởng và trừng phạt phải làm ngay, và làm cho công-mình, để đạt những cán-bộ có công và có năng-lực. Quan tâm đến những người bị thương và từ-trần, đời những người bị-trận, ghi chép lai-lịch và làm lễ rất long-trọng.

c) Thu góp tài-liệu để nghiên-cứu ngay sau, như những chiến-công oanh-liệt, sự tàn bạo của quân địch, thái-độ của nhân-dân, những đồ đạc bắt được của quân địch cũng giữ lại để tuyên-truyền.

d) Lo chỉnh-đốn lại bộ-đội để tiếp tục đánh trận khác.

Nếu thời gian cấp-bức thì làm hai việc tối cần là giải-thích và chỉnh-đốn, rồi lo trừ-bị tiếp-tục chiến-đấu ngay.

CHƯƠNG VI

Công-tác chính-trị đối với nhân-dân

Ra trận giết giặc là nhiệm-vụ của quân C. M. Nhưng nếu nhân-dân không ủng-hộ quân C. M. thì cuộc kháng-chiến nhất định không thể thắng-lợi, vì vậy đội quân đi đến đâu cần phải giữ kỷ-luật cho đúng, đối với dân cho mật-thiết, lại phải cồ-động dân tham gia cuộc kháng chiến.

1. — *Giữ vững kỷ-luật chính-trị*

Kỷ-luật quân C. M. có thể phân biệt hai mặt, một mặt là trong lúc hành-động

quân-sự, hai là kỷ-luật trong các bộ-đội ăn ở với nhau, ăn ở với nhân-dân, đối đãi tù-binh v..v... Mặt thứ hai là mặt chính-trị, có giữ được kỷ-luật chính-trị thì mối liên-lạc giữa quân và dân mới mật-thiết.

Kỷ-luật của quân C. M. Việt-Nam có mười điều tóm tắt trong bài ca «Kỷ-luật».

Kỷ-luật đội ngũ chúng ta rất là nghiêm, đồng-chí chúng ta cần chú ý.

Các việc trong, việc ngoài, trong đội và dân gian, chúng ta đều phải hết sức giữ gìn.

Một là phục tùng mệnh-lệnh của thượng-cấp, bình thường cũng như lúc hành-động.

Hai là không lấy cái kim, sợi chỉ của dân.

Ba là mua bán phải cho công-bình.

Bốn là tuyệt-đối không đem công làm tư.

Năm là nói-năng phải lễ-phép.

Sáu là khi tới công-đồng cũng như lúc kéo đi, phải giữ sạch sẽ nhà vườn của dân.

Bảy là mượn cái gì phải đem trả.

Tám là hồng cái gì phải bồi thường.

Chín là chớ nên tắm rửa trước mặt phu-nữ.

Mười là chớ nên rượu, bạc, thuốc phiện.

Quân-đội lại nên đặc biệt kính-trọng phong-tục mê-tín của dân, nhất là trong lúc đi các vùng lạc-hậu. Lúc đến đóng trại ở đâu, nên điều-đình trước. Lúc đi nên nhớ phái người đi chào, và nên cảm tạ. Chỗ nào dân sợ bỏ chạy mà quân ta cần lấy lương-thực, thì phải để tiền lại giả, và kèm theo giải-thích.

2. — *Tuyên-truyền và tổ-chức nhân-dân*

Một người lính C. M. phải là một cán bộ tuyên-truyền tổ-chức.

Tuyên-truyền những gì ? Tuyên-truyền con đường dân-lộc giải-phóng, chính-sách V. M., chủ-trương của quân-đội C. M., pháp-luật của chính-phủ nhân-dân, sự độc-ác của quân địch v..v... Phải lôi-dụng tất cả cơ-hội có thể gần-gũi quần-chúng mà tuyên-truyền, nâng cao trình-độ của họ.

Tổ-chức những gì ? Những nơi đã có chính-quyền C. M. thì việc tổ-chức cũng đã có manh-mối. Những nơi quân ta chiếm được thì lập tức tổ-chức ra những hội cứu-quốc, và lập tức giúp nhân-dân bầu-cử ngay người xứng đáng, lập ra chính-phủ nhân-dân trong địa-phương và giúp chính-phủ ấy thi hành chính-sách C. M. trong lúc đầu.

3. — *Cổ-động nhân-dân tham-gia vào cuộc kháng-chiến*

Công-tác này có nhiều mặt :

a) Một là tổ-chức ra những đội tự-vệ,

giữ gìn địa-phương và những đội du-kích thoát ly sinh sản. Vũ-trang của họ do họ tự làm, hoặc do ta giúp một phần. Chú ý giúp cho họ chọn lấy kẻ lãnh-đạo đứng-đầu, luôn luôn giúp họ về mặt chính-trị, giắt-dìu cho họ khỏi theo chủ-nghĩa thổ-phỉ (giặc cỏ) hay thiên về chủ-nghĩa địa-phương. Đối với bọn thổ-phỉ, nói chung là ra sức kéo; nhưng lúc dùng phải phân tán và kén trường hợp nào đặc-biệt mới tiêu-diệt.

b) Hai là huấn-luyện và giúp cho nhân-dân làm vườn không nhà trống.

c) Ba là cổ-động cho nhân-dân giúp trừ Việt-gian. Trước hết phải giảng cho ai nấy hiểu bọn Việt-gian hại nước hại nòi thế nào, lại huấn-luyện cho dân biết đề-phòng, biết gỡ mặt-nạ bọn Việt-gian, và phát-giác âm-mưu của chúng. Rồi chọn những người có oai-tín và năng-lực tổ-chức ra từng ban « Trừ Việt-gian » bí

mật, cho những ban ấy có quyền trong một phạm-vi nào. Lúc bắt được Việt-gian thì giao cho tòa án C. M. xử.

d) Bốn là cổ-dộng nhân-dân giúp tiền giúp của. Dân có thể *ủy-lạo* áo quần cho đội du-kích. Đội du-kích có thể mời những nhà giàu có hay dư ăn trong vùng đến mở cuộc hoan-ngheñh và đem việc dân-tộc giải-phóng ra nói chuyện cùng họ, rồi hô-hào họ lạc-quyên.

4. — *Cải-thiện sinh-hoạt của nhân dân*

Trong những vùng đã có chính-phủ nhân-dân thì quân C. M. nên thương-lượng với chính-phủ ấy xem mình có thể giúp thế nào vào việc cải-thiện sinh-hoạt cho nhân-dân. Trong những vùng nào mới chiếm được, thì lúc đầu trong việc cải-thiện sinh-hoạt này do đội quân C. M. phụ trách phần lớn.

Phải giải-thích cho dân, nhất là những tầng lớp nghèo, rõ rằng lúc này cần phải

đoàn kết mà cứu nước, cần phải hy sinh vì nước. Người nghèo không nên yêu cầu gì quá cao đối với người giàu, cho khỏi hại sự đoàn-kết. Rồi làm những việc này: a) Theo cho đúng nguyên-tắc « Có tiền giúp tiền, có thóc giúp thóc, có sức giúp sức », « giàu giúp tiền thóc, nghèo giúp sức lực »; b) Tích thu của cải Tây, Nhật, Việt-gian, xung công một phần, một phần chia cho dân nghèo và gia-đình những người lính C. ; c) Hạ lệnh bỏ những lối bóc-lột dân nghèo quá đáng của bọn thồ-hào, bớt địa-tô, đối-phó bọn buôn-gian bán-lậu; d) Giúp binh-lính bị thương, gia-đình của họ và gia-đình binh lính từ-trần, cứu nạn-nhân; e) Giúp mở-mang Hợp-tác-Xã sinh-sản, (nghề dệt hay nghề khác), khai phá đất hoang, đê-điều dân thủy nhập điền, chú-trọng những điều gì có lợi cho quốc-phòng; f) Giúp việc cho công-nhân thất

nghiệp, giúp đất cho nông-dân không có ruộng.

Quân-đội C. M. mà giữ được quan hệ tốt với dân được như trên, thì đi đâu được hoan-ngênh đến đấy, chưa đến mà dân đã mong đợi, dân sẽ tận lực giúp đỡ, nhờ thế mà sự thành công được đảm bảo một phần lớn.

CHƯƠNG VII

Công-tác chính-trị đối với quân địch

1. — Công-tác đối với quân địch quan-trọng đến thế nào?

Quân-đội Pháp gồm quan binh người Pháp và quan binh người Việt. Quân-đội Nhật gồm quan binh người Nhật và quan binh người Tàu, Triều-tiên, Mãn-châu, Việt-Nam v..v... Đối với các quân-đội ấy, nếu có thể dùng chính-trị mà làm cho mất tinh-thần chiến-đấu, làm cho họ tan rã, quay về phe mình thì bao

nhiều vũ-khí tinh xảo của Pháp Nhật đều hóa ra vô dụng. Công-tác đối với chính-trị là quan-trọng như thế.

Công-tác ấy có thể làm được không? Có thể ! Binh-lính ta đã bao phen vì giác-ngộ chính-trị mà quay súng lại đánh Pháp. Binh-lính Tây thì cũng có nhiều người cảm tình với C. M. nhất là ta khéo tuyên-truyền. Còn binh-lính Nhật thì sao? Ở Tàu nhờ những khẩu-hiệu trong nhiều trận mà kéo được lính Nhật hàng. Còn binh-lính người ta, người Tàu, người Mãn trong quân-đội Nhật thì đã thù ghét sẵn người Nhật, cho nên có dịp là họ quay súng lại giết Nhật.

Xem đó thì biết công-tác chính-trị đối với địch quân, nếu làm cho khéo-léo, cương-quyết thì sẽ có kết quả to, quan-trọng nhất là công-tác đối với quan binh người Việt, công-tác ấy sẽ nói rõ trong chương VIII.

2. — *Làm thế nào tiến-hành công-tác ấy?*

a) *Điều-tra*. — Trước hết phải điều-tra rõ tình hình quân địch. Đối với quân binh người Pháp, điều-tra số nào trung-thành Pê-Tanh, số nào khuynh-hướng Đờ-Gôn. (1)

Đối với quân binh người Nhật điều-tra thành phần xã-hội, cách tuyên-truyền lừa-gạt tình binh-sĩ đối với võ-sĩ đạo và Thiên-hoàng.

Đối với quân binh người Tàu, Mãn-châu, Triều-tiên, điều-tra cách Nhật đối-dãi với họ, quê hương họ ở đâu, cách ăn ở của họ, cách Nhật lừa-gạt họ.

Điều-tra cách thế nào? Hỏi những người đã am-hiểu địch tính, dùng trình-thám lén vào hậu phương địch, dùng các đồng chí ta ở trong bộ-đội quân địch, hỏi

(1) Nền nhớ sách này viết trước ngày Pétain đổ.

dân-chúng, hỏi bọn tù-binh (đối với lời khai của tù-binh phải nên cẩn-thận). Dù sao tất cả nhân-viên chính-trị phải cố hiểu địch tính.

b) *Tuyên-truyền*. — Đối với quân địch nội dung tuyên-truyền có nhưng điều chung là: nói rõ cho họ biết chúng ta không muốn đánh họ, chúng ta phải đánh là vì đế-quốc xâm lấn nước ta, bắt buộc ta phải chống lại, chiến-tranh về phần chúng ta là chính đáng, là để tự-vệ mà thôi. Họ sang đánh ta chỉ ích lợi cho bọn đế-quốc, chẳng ích gì riêng cho họ, tình hình thế-giới sẽ đẩy phe phát-xít đến chỗ bại, và các dân-tộc đến chỗ giải-phóng. Chú ý thành phần xã-hội và quê-hương họ mà đổi giọng kêu gọi; lời lẽ thành-thật, không bao giờ nên hống-hách dọa-nạt.

Ngoài ra nội dung tuyên-truyền cần phải tùy theo từng bộ-phận trong quân địch mà thay đổi cho thích hợp.

Đối với quân binh người Pháp, vạch rõ con đường cứu-nước Pháp cho họ, tức là cùng ta bắt tay đánh Nhật. Nói cho họ rõ chúng ta sẵn lòng bắt tay người Pháp tự-do, do tướng Đờ-Gôn lãnh-đạo, trong phạm vi nào không hại chủ-quyền của Việt-Nam, vạch rõ thái-độ của người Nhật khinh bỉ người Pháp tại đây. Đối với quân binh Nhật thì nên nói rõ những sự bất bình trong nước họ, gỡ mặt-na tuyên-truyền lừa dối của Hoàng quân. Nói rõ tình hình phản chiến cho họ hay.

Đối với quân binh người Tàu, người Mán v..v... vạch rõ chính-sách xâm-lược của Nhật đối với họ, tình liên-lạc mật-thiết giữa họ và ta trong mặt trận các dân-tộc Á-Đông chống Nhật, kêu gọi họ cùng ta bắt tay để giết kẻ thù chung.

Tuyên-truyền bằng cách thế nào? Có thể dùng truyền-đơn cho những máy bay hay cho người đi rải ở những địa

phương có lính đóng, dùng vô-tuyến-điện hay máy truyền-thanh mà kêu gọi, dùng dân-chúng gần-gũi binh-lính mà tuyên-truyền. Ngoài ra có thể dán biểu-ngữ, hô khẩu-hiệu.

c) *Cách đối-đãi tù-binh.* — Một cách tuyên-truyền rất có hiệu quả là ưu-đãi tù-binh, trừ những tay giặc Pháp, Nhật đã hại dân ta nhiều quá, còn thì nhất luật không nên giết tù-binh, trong lúc bắt cầm không được lấy túi-đết và đồ-đạc của họ, chỉ nên lột khí-giới và tịch thu giấy-má. Rồi bắt đầu tuyên-truyền và khuyến dũ họ ngay. Trải qua một thời gian, phần-tử nào có cảm tình với chúng ta, hoặc đã giác-ngộ C. M. thì cho họ tự-do trong một trường-hợp nào và xếp cho họ tham-gia công-tác giúp ta, giúp về kỹ-thuật, hay giúp tổ-chức những đoàn-thể phản-chiến để kéo quân binh Pháp, Nhật như « đoàn phản-chiến người Nhật ở

Việt-Nam » hay « Đồng-Minh của quân binh tự-do người Pháp ».

Tù binh có người bị chúng ta thuyết phục mà giác-ngộ thật, nhưng cũng có người giả vờ theo ta kiếm cơ-hội để phá. Vì vậy bao giờ cũng phải khôn-khéo và cần-thận. Không nên làm gì nghiêm-ngặt quá đáng mà mất lòng những tù binh trung-thành.

Cũng không nên quá tin mà mắc mưu những tù binh rồi-trá.

d) *Tổ-chức*. — Về cách tổ-chức thì chủ yếu về ban vận-động quân dịch trong bộ chính rồi đến bộ tuyên-truyền, hay đoàn phản-chiến do người C. M. Pháp, Nhật, Tàu, Triều-tiên lập ra. Phải liên-lạc với những bộ-đội người tốt trong bộ-đội dịch quân nữa. Lại nên lập ra những đội công-tác chính-trị ở những vùng quân dịch đóng chiếm.

e) *Phải dựa vào quần-chúng.* — Chỉ nhờ vả ở những cơ-quan chuyên-môn không đủ. Phải dựa vào sức lực quần-chúng nữa. Phải huấn-luyện binh-sĩ và nhân-dân về cách làm công-tác chính-trị đối với địch quân.

CHƯƠNG VIII

Công-tác đối với quân-binh người Việt trong quân - đội Pháp Nhật

Công-tác đây là bộ-phận lớn nhất trong sự vận-động trong quân dịch ;

1. — Điều-tra cho rõ

Cách đối đãi của đế-quốc với quân-binh người Việt có xung đột gì không, điều-tra thành phần xã-hội, nhất là quê-quán (để tiện dùng bà con họ mà liên-lạc).

Điều-tra phần lớn bằng cách báo các đồng-chí binh lính báo cáo. Nhờ thân thuộc của binh lính do thám, nhờ dân chúng hay những người hiểu rõ tình hình quân đội Pháp (như lính dự bị, lính cũ).

2. -- Tuyên-truyền

Khẩu - hiệu chính là « Người Việt Nam không bắn hai người Việt Nam », « Binh lính Việt Nam phải giúp C. M. Việt Nam », « Binh lính Việt Nam phải cứu nước Việt Nam », « Sĩ-nông công-thương binh liên hiệp đánh đồ Pháp Nhật », « Dân đánh tự ngoài vào, lính đánh tự trong ra », « Quay súng đánh giặc Pháp, giặc Nhật ». Làm cho họ giặc ngộ bốn phận làm dân một bước, cơ hội bây giờ tốt nhất như thế nào, nghĩa vụ của người lính đối với giang-sơn tổ-quốc. Dạy cho họ cách tuyên truyền tổ-chức trong binh lính, cách hành-động lúc muốn nổi lên hưởng-ứng theo C. M., cách ra dấu cho C. M. biết là mình chạy theo C. M.. (Kéo cờ trắng, cầm ngược súng cho báng súng lên trời). Dùng truyền-đơn biển ngữ sách nhỏ mà tuyên truyền. Dùng ống gọi, máy truyền-thanh mà hô khẩu hiệu trước mặt trận.

3. — Về mặt tổ-chức

Trong bộ-đội C. M. lúc đầu ai nấy phải chú ý công-tác, sau phải có người chuyên-môn phụ trách. Trong dân chúng thì tổ-chức ra những ban *Bình Văn* (chú ý cho các đồng chí phụ nữ tham gia). Sau lưng quân địch cũng vậy. Trong bộ-đội quân địch thì giao công-tác cho các đồng chí ta ở trong ấy.

4. — Đối với tù-binh

Người Việt thì huấn-luyện cho họ giác ngộ rồi cho họ tự quyết định, muốn theo quân C. M. thì theo, muốn về quê thì giúp cho họ về. Lúc mới bắt cũng chỉ lột khí giới, thu giấy má, chứ không được động đến đồ đạc của họ.

5. — Đối với những bộ-đội hay những quân binh tự-dòng

Đối với những bộ - đội hay những quân binh tự dòng nổi dậy giết Tây Nhật theo C. M. thì đặc biệt đối đãi, không được lột khí giới, lấy đồ đạc,

lúc họ đến phải tổ chức cuộc hoan
nghênh úy lạo. Rồi làm những việc sau
này : a) điều tra qua loa về trình độ
văn-hóa, chính-trị, năng lực quản sự, tư
cách cá nhân mỗi người, rồi chia ra từng
ban mà huấn luyện chính-trị và chiến-
thuật du-kích cho họ, b) Trong lúc huấn
luyện điều tra cho rõ lai lịch, quê, quán,
học thức, tư cách cá nhân, tư tưởng từng
người, chú ý những người khá để đào-
tạo thành chính-trị viên và những phần
tử phức tạp để đề phòng, c) huấn luyện
xong thì cho một số binh lính theo C. M.
và chịu ảnh hưởng C. M. đã lâu và một
số cán bộ chính-trị sát nhập vào, rồi cải
tổ họ thành bộ-đội C. M.. Đối với những
quan thì đặc biệt hạn đãi, nhưng không
nên để cho họ dùng ảnh hưởng cá nhân
mà đưa binh lính vào con đường sai lầm,
nói tóm lại là tùy cơ mà xử trí, nhưng
xử trí cho khéo, làm sao vừa lợi cho
C. M., lại vừa lợi cho các quan quân ấy.

CHƯƠNG IX

**Các cơ-quan chính-trị công-tác
tổ-chức như thế nào ?**

**Hệ-thống và cách làm việc
như thế nào ?**

1.— *Cách tổ-chức những cơ-quan chính-trị*

Sau này đại khái nước ta về quân sự chính quy sẽ ở dưới quyền một « Quân-sự ủy viên hội ». Dưới quân ủy hội có cơ-quan của các *Quân Khu* (gồm mấy tỉnh) rồi đến cơ-quan các *tập đoàn quân, lộ quân, Sư, Lữ, Đoàn, Dinh, Liền* v. v... Cấp nào cũng có cơ-quan chính-trị công-tác của cấp ấy.

1) *Từ quân ủy hội đến sư bộ.* — Ngang hàng với Quân ủy hội có Tổng chính-trị bộ rồi từ đó đến Sư đều có chính-trị bộ.

Tổng chính-trị bộ và các chính-trị bộ từ Sư trở lên phụ-trách lãnh đạo về con đường chính-trị, định ra phương châm chung cho các cơ-quan dưới thi-hành.

Tổng chính-trị bộ hay các chính-trị bộ từ Sư trở lên, có chánh phó chủ nhiệm cùng có 5, 6 cơ-quan này : 1) *Bí thư xử* lo việc giấy má chung ; 2) *Tổ-chức bộ*, lo việc tổ-chức trong bộ-đội chính-trị, lo điều tra tinh thần bộ-đội, khảo xét và phân phối cán-bộ ; 3) *Tuyên-truyền bộ*, lo việc tuyên-truyền, giáo-dục ; 4) *Dân vận bộ*, lo công-tác đối với địch quân ; 5) *Địch quân công-tác bộ*, lo vận-dộng quân địch.

2) *Lữ và đoàn thi đặt chính-trị cục.* Chính-trị cục của Lữ cũng có chánh, phó chủ nhiệm. Rồi chia ra 5 tổ phân công

như trên. Định và liên trở xuống thì nên đặt ra *chính-trị viên* do cấp trên phái.

Từ chính-trị cục trở xuống, công-tác không phải là định phương châm chính trị nữa, mà lại là thi hành những nghị-quyết cụ thể của cấp trên.

3) *Trong liên đội* (liên đội của quân chính quy, ngang với đại đội của quân du-kích, trên dưới hai trăm người). Cơ sở chính của công tác chính-trị trong bộ-đội là những cơ-quan chính trị trong liên đội. Những cơ-quan này tổ-chức được vững, công tác chính-trị trong liên-đội tiến hành được, thì tinh thần chiến đấu của bộ-đội nhất định tăng cao. Vì liên đội không thấp quá, còn tiếp thụ được những chỉ thị về chính-trị chung của cấp trên, liên đội cũng không cao quá, thành thử có ảnh hưởng trực tiếp đến tinh thần của binh sĩ.

Trong liên-đội chỉ có người *chính-trị viên* là chuyên-môn làm công-tác *chính-trị*. Người *chính-trị viên* chọn trong lính những ai đủ tư-cách và năng-lực mà lập ra những cơ-quan sau này :

a) Trong mỗi bài (ngang hàng với trung đội du-kích), cũng đặt một *chính-trị viên* phụ-trách giáo-giục, giải thích, truyền giấy má, tin tức, chỉ-huy những cuộc thảo luận *chính-trị* lúc đánh nhau, lúc tiếp xúc với nhân-dân.

b) Trong mỗi một liên lập ra một Câu lạc Bộ, chọn 5 hay 7 người làm ban quản lý của câu-lạc-bộ, rồi chọn người lập ra các ban Dân vận, ban công-tác địch quân, ban thông-tin (giúp việc thư từ, viết tin cho nhà báo, thu góp đề-ng nghị vật v. v...)

Những người được chọn vào cơ quan *chính-trị* trong liên-đội vẫn giữ chức vụ quân của mình.

4) Trong lúc đầu, trong những căn-cứ mới gây dựng các đội-quân du-kích số

người còn ít, tổ-chức còn phức tạp. Người chỉ-huy cứ ngẫm xem đội du-kịch có thể so sánh với bậc nào trong quân chính-quy, rồi cứ tổ-chức cơ-quan chính-trị theo cấp bậc ấy. Tiểu đội du-kịch cũng giống như ban, trung đội như bài, liên đội như đại đội, công-tác chính-trị quan trọng nhất là ở trong đại-đội.

5) Các cơ-quan chính-trị có hệ thống riêng cấp dưới phục tùng cấp trên. Đối với bộ tư-lệnh quân-sự, họ chỉ có liên lạc ngang.

6) Muốn cho các cơ-quan chính-trị có năng lực làm công-tác thì phải chọn và đào tạo cán-bộ. Việc này hết sức quan-trọng. Phải giúp cán-bộ giải quyết vấn-đề trong lúc làm công-tác, phải chỉ đạo cho họ nghiên-cứu lý-luận. Như thế chưa đủ, còn phải mở học hiệu, chiêu tập những lớp ngắn kỳ, kéo lấy những hạng thanh-niên nam nữ yêu nước mà đào-tạo cho họ thành cán-bộ chính-trị trong

quân-đội. Một người cán-bộ chính-trị trong công-tác phải có những đức tính này : a) hy-sinh cho nước, b) có con mắt chính-trị, thấy vấn đề và biết giải-quyết. c) có đủ năng lực sừng đáng với công việc, d) thông hiểu quân-sự, e) tư-cách cá nhân mô phạm.

2. — Quan-hệ giữa cơ-quan chính-trị và cơ-quan quân-sự

i) Quân-sự phục tùng chính-trị, hay chính-trị phục tùng quân-sự ?

Có khi quân-sự phục tùng chính-trị, vì lúc hành-động quân-sự bao giờ cũng nhằm một mục đích chính-trị, cho nên chiến lược phải phục tùng chính lược, có nhiều khi cần đánh, nhưng không đánh vì sợ không lợi về chính-trị. Trái lại có khi chính-trị phục tùng quân-sự ; công-tác chính-trị phải làm cho hợp chiến thuật, để đi đến thắng lợi cuối cùng.

2) Quan tư-lệnh và chủ-nhiệm bộ chính-trị đồng cấp, đội-trưởng và chính-trị viên đồng cấp đối với nhau như thế nào? Về quân sự, nhiệm-vụ chính-trị bộ hay chính-trị viên là có ý-kiến gì thì tham-gia thảo-luận. Còn về chính-trị, thì phục tùng bộ cấp trên. Hai bên chọi nhau thì chính-trị ủy-viên phân xử, không có ủy-viên thì báo cáo lên trên.

3) Bộ tư-lệnh hay đội-trưởng có quyền quyết định mọi việc về quân-sự như điều động nhân-viên, hành-dộng quân-sự, chỉ huy đánh trận, nhưng phải hỏi ý-kiến của chính-trị bộ hay chính-trị viên và được chính-trị bộ hay chính-trị viên tán thành thì mới nên tiến hành.

Nói tóm lại, hai bên đối với nhau phải mật-thiết nâng cao oai-tín cho nhau, phải người đi tham gia hội-ng nghị của nhau, có công việc gì thông-tri cho nhau cho kịp thời.

3. — *Chính-trị ủy-viên trong quân-đội C. M.*

Không nên nhầm chính-trị ủy-viên hay nhân-viên các chính-trị bộ ! Chính-trị ủy-viên là một nhân-vật trọng-yếu bậc nhất, tác-dụng hết sức to lớn.

a) Chính-trị ủy-viên là đại-biểu của chính-phủ nhân-dân, lại là đại-biểu của đoàn-thể V. M. trong quân-đội; phụ trách trông nom quân-đội, thi hành đúng chính sách của chính-phủ và đoàn-thể.

b) Chính-trị ủy-viên có quyền giám-sát bộ tư-lệnh không ? Lúc cách-mệnh mới phát động, phần nhiều các quan quân trong quân C. M. đều ở trong hàng-ngũ quân đội đế-quốc mà ra, chính-trị còn kém giác-ngộ, thường vì vậy mà chính-trị ủy-viên nhất định có quyền giám-sát các bộ tư-lệnh.

Về sau sẽ theo hoàn-cảnh mới mà quyết định lại.

Trách nhiệm chính-trị ủy-viên hết sức rộng và nặng, về chính-trị là người lãnh-đạo cao nhất trong bộ-đội. Về quân sự nếu không xâm phạm đến quyền chỉ-huy của bộ tư-lệnh, cũng phải giúp giáo-dục quân sự, kiểm-tra kỷ-luật, tham gia ý-kiến và chần-y kế-hoạch đánh hay lui, những mệnh-lệnh trong quân-đội phải ký tên chung với quan tư-lệnh. Phải nhớ không lấn áp phạm-vi và vùi dập sáng-kiến của bộ tư-lệnh.

d) Lúc nào trong quân-đội xảy ra ý-kiến xung-đột về chính-trị, chính-trị ủy-viên gửi về quân sự, quan tư-lệnh xử, chính-trị ủy-viên giám sát. Ai nấy đều có quyền kêu lên cấp trên.

e) Trong một cấp nào, chính-trị bộ phục tùng chính-trị ủy-viên của cấp ấy. Chính-trị ủy-viên ra mệnh-lệnh gì cũng trình qua chính bộ mà thi hành.

Nhiệm-vụ và quyền-hành của chính-trị ủy-viên, có những điều đáng chú ý:

a) Các cơ-quan chính-trị có nghị quyết gì trái với chính sách V. M. hay pháp-luật chính-phủ nhân-dân là chính-trị ủy-viên có quyền đình chỉ việc thi hành.

b) Chính-trị ủy-viên có quyền một mình ra lệnh về chính-trị.

c) Chính-trị ủy-viên có quyền thúc dục và kiểm-tra các cơ-quan chính-trị đồng cấp ; kiểm tra sinh hoạt chính-trị trong bộ-đội ; kiểm-tra và xử chữa tất cả những hành động gì có hại đến kỷ-luật hay tinh-thần chiến đấu của bộ-đội.

d) Lúc phái người vào cơ-quan chính-trị, thì giấy ủy-quyền phải có chính-trị ủy-viên ký tên, cùng chủ-nhiệm chính-trị bộ.

e) Trong tất cả cuộc hội-ng nghị chính-trị trong bộ-đội, chính-trị ủy-viên làm chủ-tịch, kết luận của chính-trị ủy-viên toàn thể bộ-đội phải phục tùng.

Về hệ thống chính-trị ủy-viên cấp dưới phục tùng chính-trị ủy-viên cấp

trên về tất cả mọi việc, lại ở dưới quyền chính-trị bộ cấp trên về các vấn đề dinh-dấp đến chính sách Việt-Minh, dưới quyền cả quân sự cấp trên về các vấn-đề quân-sự.

Chính-trị ủy-viên quan trọng như thế nào, cho nên phải chọn người rất thận-trọng, thường thường là người cán-bộ cao cấp, hết sức hy-sinh, giác-ngộ sẵn, chính-trị vững, tư-cách cá nhân mô-phạm.

4. — *Cách lãnh-đạo công-tác của chính-trị*

Tiến hành và lãnh-đạo công-tác chính-trị, cần chú ý những điều dưới này :

1) *Phải định rõ kế-hoạch công-tác.* — Trong mỗi một trường-hợp, chính-trị bộ hay chính-trị viên phải định rõ kế-hoạch công-tác, kế-hoạch động-viên, kế-hoạch của bộ-đội v. v... Có kế-hoạch chung bao quát một thời gian dài, có kế-hoạch riêng về từng việc và trong thời gian ngắn.

Kế-hoạch phải nêu rõ một việc trung tâm để tập trung lực-lượng vào đó, có thể mới khởi mắt sức chạy và đi theo việc vật.

2) *Phải biết cách thi hành kế-hoạch :*

a) Muốn thi hành kế-hoạch phải nhắm những lực-lượng có thể giúp vào việc thi hành ấy là ở đâu, những ai, rồi ra sức động viên bằng cách giải thích, nghị quyết về kế-hoạch cho mọi người rõ. Nên khai hội cán-bộ trước.

b) Động-viên lực-lượng rồi phải biết phân phối nữa, phân phối cho đúng như cầu của công-tác và năng-lực mỗi một người.

c) Phải phân công rõ ràng như thế ai nấy cũng nhận rõ trách-nhiệm của mình và tất cả đều nhất trí nỗ-lực.

d) Phải kiểm tra nghiêm-mật để giúp cán-bộ giải quyết vấn-đề để thấy sự khuyết điểm hay sai lầm mà bổ xung và sửa chữa. Việc kiểm-tra nên giao cho những người có kinh-nghiem và oai-tín.

e) Phải lắng tai nghe ý-kiến và dư-lư của quần chúng để sửa-chữa cho kịp thời.

* 3) *Phải biết đoán trước và ứng-biến* — Kế-hoạch công-tác, nên thấy sự nhu cầu trước mắt, mà lại càng phải nhìn rõ sự nhu cầu về sau nữa. Thí dụ như sắp đánh một trận quyết-liệt, chính-trị bộ nên đặt công tác chính-trị lúc ra trận, lại nên đặt luôn kế-hoạch động-viên lính mới và củng-cố bộ-đội mới, để bổ xung cho quân-đội nữa. Còn biết ứng-biến là khi gặp tình thế mới, kế-hoạch cũ không hợp nữa thì phải gấp mà sửa đổi ngay, nhưng không được mượn tiếng là ứng-biến tình-hình mới mà chống lại mệnh-lệnh.

4) *Cách làm việc xung-phong và cách làm việc thường phải đi đôi với nhau.* — Công-cuộc khởi-nghĩa khẩn-cấp vô cùng, có khi trong mấy ngày phải động-viên và huấn-luyện xong hàng nghìn người, nhân-viên chính-trị không xung-phong

nhất định không xong. Xung-phong là nỗ lực đến cùng để tranh thủ thời gian.

Thế nhưng không phải lúc nào cũng xung-phong mà được.

Xung-phong tiến được một bước rồi thì phải theo những nguyên-tắc công-tác thường mà củng-cố những kết quả đã thu được. Xong đó, mới dự-bị xung-phong bước khác.

5. — *Kế-hoạch phải hợp tình-hình chung, lại phải hợp tình-hình riêng*

Không hợp với tình-hình chung thì trái với nguyên-tắc chính-trị, lợi nhỏ hại to. Không hợp tình-hình riêng thì thất bại lúc thi-hành, vấn đề không giải-quyết được. Thí dụ như kế-hoạch động-viên, nguyên-tắc chung là không được ép bức, nhưng tùy theo địa phương có thể khác nhau, những địa phương mới phải hoàn toàn dùng lời thuyết phục.

6. — *Phải theo nguyên-tắc
dân chủ tập trung*

Công-tác chính-trị có tập trung mới thống nhất. Vì vậy phải tuyệt đối phục-tùng thượng cấp. Cũng vì vậy nên mới lập ra hệ-thống riêng của các cơ sở chính-trị lấy tổng chính-trị bộ làm đầu. Công-tác chính-trị lại cần phải dân chủ, việc gì có thể thảo-luận thì nên đem ra thảo-luận.

Vẫn biết trong quân-đội, không thể dân-chủ rộng rãi như công-tác chính-trị thường, nhưng vẫn nên cho hạ cấp có quyền đề-nghị và thảo-luận trong một phạm-vi nào. Hạ cấp phải theo đúng kỳ hạn mà gửi báo cáo lên thượng cấp; báo cáo phải rõ ràng, chỉ nên nói việc cốt yếu, có thể thêm kinh nghiệm công-tác. Còn thượng cấp thì nên luôn luôn có chỉ thị cho hạ cấp.

MÃN TẠO X ÁNH

28/03/2023

ĐƠN MẪU

Kính gửi Ban Giám đốc Công ty
Tôi xin báo cáo về việc

Thực hiện công việc
theo kế hoạch đã đề ra

trong thời gian qua

Đã hoàn thành các công việc
theo kế hoạch đề ra

Trân trọng
Kính chào

NHÀ XUẤT BẢN

mó'i

Đã phát hành :

VĂN HỌC TRUNG QUỐC - TẬP VĂN

ĐẶNG THAI Mai dịch.

NGỌN LỬA

Tiểu thuyết của NGUYỄN-HỒNG.

CHÍNH TRỊ VIÊN TRONG QUÂN ĐỘI

Thư từ và ngân phiếu đề cho :
Trần-v Tấn. 24, phố Bắc ninh, Hà-nội.

Giá : 2\$00